

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

O DOPUŠTENOSTI

zahtjeva br. 34687/08

Željko DRLJAN

protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 25. ožujka 2010. godine u vijeću u sastavu:

g. Christos Rozakis, *predsjednik*,

gđa Nina Vajić,

gđa Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyev,

g. Dean Spielmann,

g. Giorgio Malinverni,

g. George Nicolaou, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 1. srpnja 2008. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje koje je podnio podnositelj zahtjeva,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, g. Željko Drljan, hrvatski je državljanin rođen 1960. godine koji trenutačno služi kaznu zatvora u Kaznionici u Lepoglavi.

Pred Sudom ga je zastupala gđa S. Oluški Radaković, odvjetnica iz Zagreba. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta kako su ga iznijele stranke može se sažeti kako slijedi.

Neutvrđenog datuma protiv podnositelja zahtjeva podignuta je optužnica pred Županijskim sudom u Sisku kojom je optužen za ubojstvo i pokušaj ubojstva. Podnositelj zahtjeva smješten je u pritvor u Hrvatskoj, te ga je zakonito zastupala odvjetnica iz Hrvatske.

Neutvrđenog datuma gđa G.B., odvjetnica iz Kragujevca, Srbija, također je imenovana od strane nadležnih vlasti da zastupa podnositelja zahtjeva. Svi su svjedoci svjedočili pred Okružnim sudom u Kragujevcu, u Srbiji, u nazočnosti gđe G.B.

U presudi Županijskog suda u Sisku od 6. studenog 2006. godine podnositelj zahtjeva proglašen je krivim za ubojstvo i pokušaj ubojstva te osuđen na kaznu zatvora od dvadeset jedne godine.

Raspravni sud je u postupku izveo dokaze medicinskim i balističkim vještačenjem te pročitao iskaze deset svjedoka koji su svjedočili pred Okružnim sudom u Kragujevcu u Srbiji, u nazočnosti gđe G.B. Mjerodavni dio presude glasi kako slijedi:

“Na temelju članka 331., stavka 1. (1.) Zakona o kaznenom postupku ovaj sud je odlučio pročitati iskaze svjedoka D.G., R.G., G.P., R.M., O.M., D.K., D.G., R.M., J.S., R.P. I oštećenika T.M., dane pred istražnim sucem Okružnog suda u Kragujevcu, jer ovi svjedoci žive na području Srbije i Crne Gore i jer se, iako uredno pozvani, nisu pojavili na ročištu, i jer pozivi svjedocima D.K. G.P. I R.P. nisu mogli biti uručeni.”

Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrdio je prvostupanjsku presudu dana 31. siječnja i 24. travnja 2007. godine. Dana 21. lipnja 2007. godine podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu zbog osnova pritvora, kvalitete njegovoga pravnoga zastupanja i ocjene činjenica od strane domaćih sudova. Dana 29. studenog 2007. godine utvrđeno je da je ustavna tužba podnositelja zahtjeva nedopuštena kao nepotpuna jer podnositelj zahtjeva nije točno naveo koje odredbe Ustava smatra da su bile prekršene u kaznenom postupku protiv njega.

B. Mjerodavno domaće pravo i praksa

Mjerodavni dio Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 41/2001 od 7. svibnja 2001.) glasi kako slijedi:

Članak 29., stavak 1.

„U slučaju sumnje ili optužbe zbog kažnjivog djela osumnjičenik, okrivljenik ili optuženik ima pravo:

....

– da ispituje ili dade ispitati svjedoke optužbe...“

Mjerodavni dio Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. – „Ustavni zakon o Ustavnom sudu“) glasi kako slijedi:

Članak 62.

(1) Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo).

(2) Ako je zbog povrede ustavnih prava dopušten drugi pravni put, ustavna tužba može se podnijeti tek nakon što je taj pravni put iscrpljen.

...“

PRIGOVORI

Podnositelj zahtjeva prigovara na temelju članka 6., stavaka 1. i 3. (d) Konvencije da nije imao priliku ispitati niti jednog svjedoka u kaznenom postupku protiv njega.

PRAVO

Podnositelj zahtjeva prigovara da nije imao priliku ispitati niti jednog svjedoka u kaznenom postupku protiv njega. Poziva se na članak 6., stavke 1 i 3.(d) Konvencije, koji glase kako slijedi:

„1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza...ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj.

....

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

....

d) da ispituje ili daje ispitati svjedoke optužbe i da se osigura prisustvo i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe;

....“

Vlada tvrdi da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva jer nije ispunio postupovne zahtjeve za podnošenje ustavne tužbe.

Glede osnovanosti predmeta, tvrde da hrvatski sudovi nisu imali nikakve ovlasti pozvati svjedoke iz Srbije i da su dotični svjedoci svjedočili u vezi s kaznenom istragom pokrenutom protiv podnositelja zahtjeva u Srbiji.

Podnositelj zahtjeva tvrdi da je iscrpio sva dostupna pravna sredstva i da u Hrvatskoj nema mogućnost dobiti pravnu pomoć u postupku pred Ustavnim sudom. Kao rezultat toga, a s obzirom da mu pravne stvari nisu bile dobro poznate, on je morao sam izraditi svoju ustavnu tužbu. Međutim, njegovo pravno znanje bilo je nedostavno da bi se mogao izričito pozvati na konkretne odredbe Ustava. Ipak je jasno objasnio osnove svoje ustavne tužbe.

Glede osnovanosti njegovog zahtjeva, tvrdi da su hrvatski sudovi mogli putem pravne pomoći između dviju država zatražiti da se ispituju svjedoci te omogućiti njemu ili njegovom odvjetniku da pritom budu nazočni.

Sud ne treba odlučivati o svim otvorenim pitanjima koja su postavile stranke budući da je ovaj zahtjev u svakom slučaju nedopušten iz slijedećih razloga.

Sud ponavlja kako na temelju članka 35. svaki podnositelj zahtjeva treba imati redovan pristup pravnim sredstvima koja su dostupna i dostatna kako bi mu se dala zadovoljština u odnosu na povrede koje se navode. Postojanje pravnih sredstava o kojima je riječ mora biti dostatno izvjesno ne samo u teoriji nego i u praksi, jer će im u protivnom nedostajati tražena dostupnost i djelotvornost (vidi predmet *Akdivar and Others v. Turkey*, 16. rujna 1996., § 66., *Reports of Judgments and Decisions* 1996-IV).

U skladu s načelom supsidijarnosti svrha je članka 35. državama ugovornicama pružiti dostatnu priliku da spriječe ili isprave povrede koje se protiv njih navode, prije nego ti navodi budu podneseni institucijama Konvencije. Stoga su države oslobođene odgovarati za svoje radnje pred bilo kojim međunarodnim tijelom prije nego su imale priliku ispraviti stvari kroz svoj vlastiti pravni sustav. Ovo se pravilo osniva na pretpostavci,

odraženoj u članku 13. Konvencije – s kojim je u bliskoj vezi – da u domaćem sustavu u odnosu na navodnu povredu postoji djelotvorno i dostupno pravno sredstvo. Ono je na taj način važan element načela da je mehanizam za zaštitu uspostavljen Konvencijom supsidijaran nacionalnim sustavima koji čuvaju ljudska prava. Stoga prigovor kojeg se naknadno namjerava podnijeti Sudu, treba prvo biti podnesen, barem u biti, odgovarajućem domaćem tijelu (vidi predmete *Glaserapp v. Germany*, 28. kolovoz 1986., stavak 44., Series A br. 104; *Englert v. Germany*, 25. kolovoz 1987., stavak 31., Series A br. 123 i *Selmouni v. France* [GC], br. 25803/94, stavak 74., ECHR 1999-V).

Glede ovoga predmeta, u odnosu na prigovor Vlade da podnositelj zahtjeva nije iscrpio sva domaća pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju, Sud primjećuje kako u odnosu na zahtjeve podnesene protiv Hrvatske, prema sudskoj praksi Suda, podnositelji zahtjeva u načelu trebaju iscrpiti domaća pravna sredstva pred domaćim sudovima i konačno podnijeti ustavnu tužbu. Pravo ispitivati svjedoke u kaznenom postupku protiv neke osobe, a to je predmet prigovora podnositelja zahtjeva pred Sudom, zajamčeno je člankom 29. Ustava Republike Hrvatske.

Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva 21. lipnja 2007. godine podnio ustavnu tužbu u propisanom roku. Međutim, u toj se ustavnoj tužbi nije niti u biti pozvao na iste osnove koje sad iznosi pred Sudom. Pred Sudom prigovara da u kaznenom postupku protiv njega nisu bili zadovoljeni zahtjevi poštenog suđenja jer nije imao priliku ispitati svjedoke pozvane u ime optužbe, dok je u ustavnoj tužbi prigovorio osnovama svog pritvora, kvaliteti svog pravnog zastupanja i ocjeni činjenica od strane domaćih sudova.

Stoga, suprotno načelu supsidijarnosti, podnositelj zahtjeva nije dao Ustavnom sudu priliku da mu pruži pravno sredstvo u odnosu na prigovore koje je podnio Sudu.

Slijedi da zahtjev treba odbiti na temelju članka 35., stavaka 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Søren Nielsen
Tajnik

Christos Rozakis
Predsjednik